

NÁSTROJ PRO SEBEHODNOCENÍ A HODNOCENÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

předkládáme Vám „**NÁSTROJ K HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI**“ (dále jen Nástroj). Studentům by měl sloužit jako podklad k systematictějšímu zamýšlení nad jejich pedagogickou činností a nad mírou rozvoje jejich profesních kompetencí, tedy k rozvoji sebereflektivní kompetence. Při tomto procesu je velmi důležitá pomoc a podpora od provázejících učitelů. Zpětná vazba, kterou studentům průběžně poskytují, pomáhá studentům uvědomit si i ty stránky vlastní činnosti, které by jinak zůstaly nepovšimnuty.

Nástroj obsahuje následující kompetence: **plánování výuky, vytváření prostředí pro učení, řízení a hodnocení učební činnosti žáků, reflexe a hodnocení vlastní pedagogické činnosti, zapojení do dalších činností ve škole**. Každá z těchto kompetencí je v Nástroji dále konkretizována dílčími kompetencemi, k jejichž osvojení studenti v průběhu své praktické přípravy postupně směřují. Plné zvládnutí všech kompetencí popsaných v Nástroji lze očekávat až u zkušených učitelů, proto předpokládáme, že sebehodnocení studentů a jejich hodnocení provázejícími učiteli bude kritičtější.

Doporučený postup pro práci s Nástrojem:

Na začátku praxe lze Nástroj využít pro výběr a stanovení dílčích cílů profesního rozvoje studentů v jednotlivých etapách praxe. Proto studentům i provázejícím učitelům doporučujeme seznámit se s Nástrojem již v úvodu samotné praxe. Studenti s Nástrojem pracují také v didaktických předmětech na fakultě.

V průběhu praxe lze Nástroj nebo jeho části využít k pozorování a posuzování výuky, které studenti provádějí u svých PU nebo naopak PU u studentů. Dále může Nástroj pomoci k průběžné sebereflexi pedagogické činnosti studentů a k plánování a přípravě výuky. Studenti by tedy Nástroj měli používat ve spojitosti s pedagogickým deníkem, tvorbou příprav a vyhodnocováním vlastní výuky.

Na konci praxe studenti Nástroj použijí k závěrečnému sebehodnocení. PI se pak doporučuje při závěrečném hodnocení studentů vyjít z jejich sebehodnocení a korigovat ho vlastním expertním posouzením. Doporučenou metodou je hodnotící rozhovor o kvalitách studentových výkonů, který by měl vyústit v plánování cílů dalšího profesního rozvoje studentů. Nástroj také slouží jako podklad pro závěrečný rozhovor oborových didaktiků se studenty před udělením zápočtu.

Děkujeme Vám za spolupráci!

Za Oddělení pedagogické praxe FP TUL

Mgr. Helena Picková, Ph.D.

NÁSTROJ K HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTA NA PEDAGOGICKÉ PRAXI V PŘEDMĚTU OBČANSKÁ VÝCHOVA

Název praxe:

Katedra, jméno didaktika:

Jméno studenta:

Název školy:

Jméno provázejícího učitele (PU):

I. STUDENTOVO SEBEHODNOCENÍ (vyplňuje student)

Popis způsobu sebehodnocení:

U každé dílčí kompetence odhadněte míru jejího osvojení a vyjádřete ji stupněm na škále. Pokud jste neměli možnost danou dílčí kompetenci na praxi uplatnit, zvolte stupeň *N – nelze hodnotit*. Stupněm na škále zhodnoťte také celkovou míru rozvoje dané kompetence a zdůvodněte své sebehodnocení slovně. Na základě realizovaného sebehodnocení si stanovte cíle pro svůj další profesní rozvoj.

Popis stupňů hodnotící škály:

A – zvládám, B – zvládám s drobnými nedostatky, C – zvládám s nedostatky, D – zatím nezvládám, N – nelze hodnotit

U každé dílčí kompetence odhadněte míru jejího osvojení a vyjádřete ji stupněm na škále. Pokud jste neměli možnost danou dílčí kompetenci na praxi uplatnit, zvolte stupeň *N – nelze hodnotit*. Stupněm na škále zhodnoťte také celkovou míru rozvoje dané kompetence a zdůvodněte své sebehodnocení slovně. Na základě realizovaného sebehodnocení si stanovte cíle pro svůj další profesní rozvoj.

Popis stupňů hodnotící škály:

A – zvládám, B – zvládám s drobnými nedostatky, C – zvládám s nedostatky, D – zatím nezvládám, N – nelze hodnotit

1. KOMPETENCE PLÁNOVÁNÍ VÝUKY		
<i>Ve svých přípravách systematicky plánuji průběh výuky, tj. co, jak a proč se mají žáci učit, vzhledem ke vzdělávacím cílům stanoveným v ŠVP, s ohledem na vzdělávací možnosti a potřeby žáků a psychologické poznatky o učení.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Stanovuji žákům dosažitelné cíle s ohledem na očekávané výstupy a klíčové kompetence vymezené v ŠVP. Cíle definuji jako aktivní výroky v jazyce žáka.	
B	Vymezuji základní a rozšiřující učivo, přizpůsobuji náročnost učiva žákům.	
C	Volím vhodný objem učiva plánovaný na jednu vyučovací jednotku.	
D	Plánuji průběh a fáze vyučovací hodiny tak, aby odpovídaly psychologickým poznatkům o učení, např. o motivaci, pozornosti, zapamatování, myšlení, nácviku dovedností.	
E	Připravuji pro žáky učební pomůcky a různorodé zdroje informací.	
F	Připravuji pro žáky otázky a úkoly vhodné náročnosti dle Bloomovy taxonomie učebních cílů k pochopení, procvičení a osvojení učiva.	
G	Dokážu odhadnout čas naplánovaných učebních činností.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

2. KOMPETENCE VYTVÁŘENÍ PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Ve třídě vytvářím prostředí, v němž se žáci cítí dobře a mohou pracovat s vysokým nasazením. Ke každému žákovi přistupuji jako k jedinečné bytosti a bez předsudků.

DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Vyjadřuji se srozumitelně a kultivovaně, vhodně využívám prostředků neverbální komunikace.	
B	Vytvářím prostředí vzájemné úcty a respektu, poskytuji žákům pomoc a podporu.	
C	Dávám žákům prostor pro vyjádření vlastních myšlenek a názorů a podporuji jejich samostatnost a iniciativu.	
D	Poskytuji žákům dostatek času na dokončení činností, kladu důraz na kvalitu jejich práce, nikoliv na rychlost.	
E	Vedu žáky k dodržování pravidel a k ukázněnému chování.	
F	Zařazuji činnosti podporující spolupráci a vzájemnou pomoc mezi žáky, pomáhám žákům začlenit se do kolektivu třídy.	

CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:

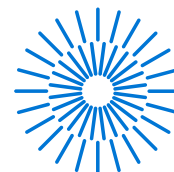
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:

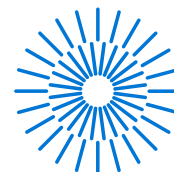
3. KOMPETENCE ŘÍZENÍ A HODNOCENÍ UČEBNÍ ČINNOSTI ŽÁKŮ		
KOMPETENCE REFLEXE A HODNOCENÍ VLASTNÍ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI		
<i>Používám takové výukové postupy, které umožňují žákům porozumět probírané látce, dosahovat cílů vzdělávání a získávat vnitřní motivaci k celoživotnímu učení. Dokážu své postupy kriticky reflektovat a hodnotit, sebehodnocení využívám ke zlepšování své pedagogické činnosti.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Vedu výuku podle připraveného plánu, dokážu aktuálně reagovat na vývoj vyučovací hodiny.	
B	Řídím a organizuji činnosti žáků efektivně, tj. zadávám jasné instrukce, zapojuji všechny žáky, ve výuce není chaos ani zbytečné prostoje.	
C	Dokážu zamezit nespolutracujícím chování žáků vůči učitelům a ukázat jejich chování.	
D	Průběžně udržuji a podněcuji různými prostředky motivaci a pozornost žáků.	
E	K naplnění vzdělávacích cílů a podle charakteru učiva volím vhodné vyučovací metody a organizační formy, podporuji aktivní učební činnost žáků.	
F	Přistupuji k žákům individuálně, přizpůsobuji výuku jejich vzdělávacím možnostem, u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a u žáků nadaných používám podpůrná opatření.	
G	Využívám tabuli, didaktickou techniku a další pomůcky k podpoře učební činnosti žáků.	
H	Mám nadhled nad probíraným učivem, pracuji s ním v širších souvislostech, dokážu reagovat na otázky žáků.	
I	Vedu žáky ke kontrole a sebehodnocení jejich práce, k uvědomění si podstaty a příčin jejich chyb a jejich následné opravě.	
J	Dokážu hodnotit proces i výsledky učební činnosti žáků podle kritérií stanovených školou, poskytnu srozumitelnou zpětnou vazbu žákům.	
K	Nad svou pedagogickou činností zpětně kriticky přemýšlím a dovedu se poučit z chyb a ze zpětné vazby od cvičného učitele.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

4. KOMPETENCE ZAPOJENÍ DO DALŠÍCH ČINNOSTÍ VE ŠKOLE		
<i>Zapojuji se dle požadavků cvičného učitele a aktuálních podmínek školy do aktivit i mimo výuku, jsem proaktivní, svěřené úkoly plním zodpovědně.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Orientuji se ve školním vzdělávacím programu školy, vím, jaké stěžejní části obsahuje, dokážu popsat priority a koncepci školy.	
B	Zapojuji se do života školy i mimo vyučování, spolupracuji s ostatními učiteli.	
C	Umím popsat, jak škola spolupracuje a komunikuje s rodiči, podle možností se účastním jednání s nimi.	
D	Vím, jakou dokumentaci vedou učitelé o výuce a žácích, umím vyplňovat třídní knihu.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		
5. KOMPETENCE OBOROVĚ DIDAKTICKÁ – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
<i>Využívám metody a didaktické postupy, které v žákovi posilují jeho hodnotové a postojevé kompetence, vzhledem k výukovým obsahům výchovy k občanství či základům sociálních věd a humanit. Používám výukové postupy, které žáky aktivizují a motivují jejich zájem o aktuální dění. Metody umožňují žákům porozumět procesům a problémům v současném světě. Využívám zkušeností i zážitků samotných žáků k názornosti v rámci daného tématu. Vedu žáky ke kritickému úsudku a hodnocení informací. Využívám mimoškolních akcí, exkurzí, návštěv institucí a komunitního učení, které směřují k rozvoji participace a spolupráce.</i>		
DÍLČÍ PROFESNÍ KOMPETENCE		STUPEŇ
A	Vedu žáky k participaci na aktivním občanství a k vědomí důležitosti dobře fungující občanské společnosti. Využívám postupy, které žáky vedou k zájmu o aktuální dění v blízkosti jejich domova.	
B	Humanitní a společenská témata uchopuji tak, že jsou pro žáky dostatečně intelektuálně a hodnotově stimulující.	
C	Dokáži pracovat s možnými stereotypy žáků.	
D	V práci s kontroverzními tématy využívám metody vedoucí k analýze problému (diskuse, komunitní kruh, práce s textem, mediálním materiálem apod.)	
E	Pro práci s aktuálními tématy využívám interaktivní a aktivizující metody (problémové a projektové vyučování, metody kritického myšlení, didaktické hry apod.).	
F	V diskusi dokáži rozlišit kritiku názorů od kritiky osob a umím naslouchat i nesouhlasným názorům. Rozvíjím u žáků schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a obhájit jej.	

G	Využívám didaktické náměty pro učitele výchovy k občanství či základů společenských věd, dostupných v učebnicích, metodikách či metodických portálech.	
H	Využívám auditivní, vizuální, audiovizuální a textové prameny a vedu žáky k jejich analýze a interpretaci. Zařazuji činnosti rozvíjející u žáků schopnost pracovat se zdroji a k ověřování informací ze zdrojů.	
I	Rozvíjím u žáků vědomí sounáležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuji u nich přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa.	
J	Zařazuji činnosti rozvíjející u žáků schopnost empatie, respektu, tolerance a porozumění. Poskytuji prostor pro formování vlastních postojů a hodnot.	
K	Vedu žáky k sebehodnocení vlastních výsledků i ke kritickému hodnocení druhých.	
CELKOVÉ SEBEHODNOCENÍ:		
Prostor pro zdůvodnění mého sebehodnocení a plánování dalšího seberozvoje:		

II. HODNOCENÍ STUDENTA PROVÁZEJÍCÍM UČITELEM (vyplňuje provázející učitel)

Popis stupňů hodnotící škály:

A – student zvládá, B – student zvládá s drobnými nedostatky, C – student zvládá s nedostatky, D – student zatím nezvládá

HODNOCENÍ MÍRY OSVOJENÍ PROFESNÍCH KOMPETENCÍ STUDENTEM		
PROFESNÍ KOMPETENCE	STUPEŇ	
Plánování výuky		
Vytváření prostředí pro učení		
Řízení a hodnocení učební činnosti žáků		
Sebehodnocení a sebereflexe		
Zapojení do dalších činností ve škole		
Oborově didaktická kompetence pro výuku občanské výchovy		
SLOVNÍ HODNOCENÍ		
VZTAH STUDENTA K ŽÁKŮM		
STUDENTOVA SPOLUPRÁCE S PROVÁZEJÍCÍM UČITELEM		
VYJÁDŘENÍ KE STUDENTOVU SEBEHODNOCENÍ		
DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ STUDENTŮV ROZVOJ		
Navrhuji udělit zápočet z praxe:	ANO	NE
Datum:	Podpis provázejícího učitele:	
Datum:	Podpis studenta:	

III. VÝKAZ O DOCHÁZCE STUDENTA NA PRAXI

(vyplňuje student, podpisem potvrdí provázející učitel)

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:								
Počet hodin:								

Datum:

Podpis provázejícího učitele: